

Datum

Diarienummer

2020-03-10

SN-2020/69.111

Handläggare

Linn Byström

08-535 312 76

Linn.Bystrom@huddinge.se

Socialnämnden

Underlag inför Mål och budget 2021 för socialnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Tabell 1 – Budget och utfall

Driftredovisning, mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Budget 2020
Nettokostnad	405,8	389,2	394,7
Nettokostnad exklusive ensamkommande barn och unga	401,4	390,4	
Årets resultat		11,0	
Ingående eget kapital		-22,3	
Utgående eget kapital		-11,3	

Socialnämnden redovisade ett positivt resultat i bokslutet 2019 och minskade det negativa egna kapitalet från minus 22,3 miljoner kronor till minus 11,3 miljoner kronor. Det positiva resultatet är en effekt av de åtgärder som genomfördes 2019.

Socialnämndens budgetram för 2020 är 394,7 miljoner kronor. För 2020 har ingen kompensation för pris- eller löneökningar givits. Nämnden har fått en volymförstärkning med 7,04 miljoner kronor, och enligt planeringsramar kommer socialnämnden för 2021 även att få en volymförstärkning om 7,66 miljoner kronor.

Om nämnden vid årets slut har en budget i balans kommer det återstående negativa egna kapitalet om 11,3 miljoner kronor att återställas. Arbetet med åtgärder för att få en ekonomi i balans fortsätter under 2020.

Inom socialtjänstens område har det under åren funnits riktade statsbidrag för att möjliggöra utvecklingsarbete eller finansiera speciella satsningar som uppmärksammas på riksnivå. Under 2019 sökte Huddinge kommun statsbidrag om totalt 4,5 miljoner kronor. Av dessa medel utgör 3,7 miljoner kronor socialnämndens satsningar för att motverka segregation. Regeringens satsning mot segregation kommer även att fortsätta under 2020 med samma tilldelning.

Konsekvenser av nolluppräknig

Förvaltningens bedömning är att den totala kostnaden för uppräknig av löner och priser kommer vara omkring 7 miljoner kronor, vilket vid en nolluppräknig

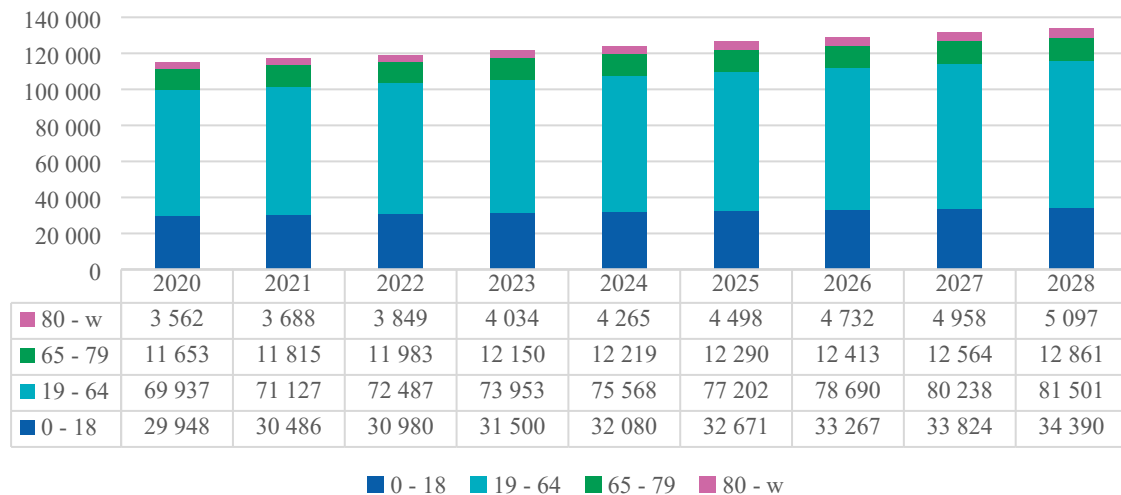
kommer att kräva åtgärder motsvarande en minskning av antalet socialsekreterare med 10 årsarbetare. 2020 års resultat kommer vara ett riktmärke för hur stora effektiviseringar nämnden behöver vidta för att hantera löne- och prisökningar 2021. I takt med att antalet invånare ökar i Huddinge kommun förväntas även behovet av socialtjänstens insatser att öka.

Befolkningsprognos och volymer

Invånarantalet i Huddinge kommun beräknas öka mellan 2020 och 2028 enligt nedanstående tabell.

Tabell 2 - Prognos invånare 2020 - 2028

Prognos invånare 2020 - 2028

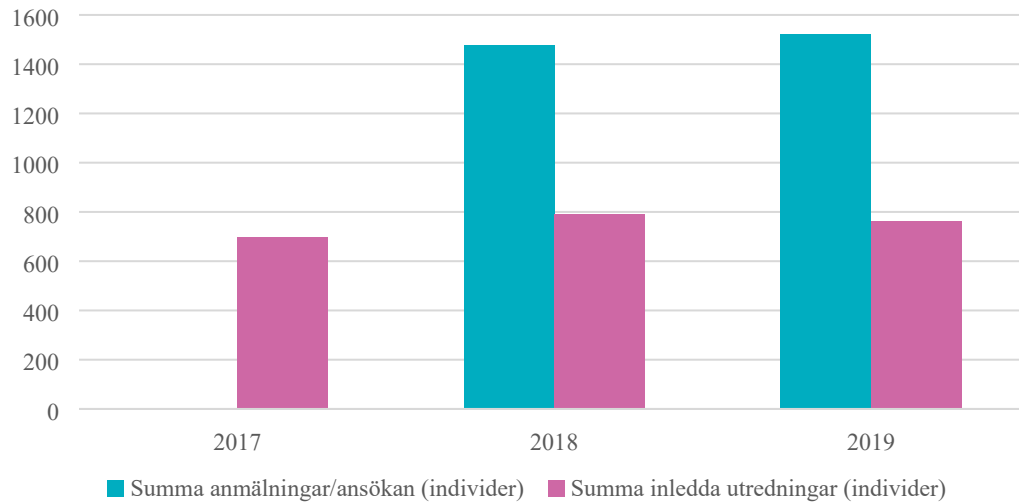

Mellan 2020-2028 beräknas ökningen bli:

- 15 procent för åldersgruppen 0-18 år
- 17 procent för åldersgruppen 19-64 år
- 10 procent för åldersgruppen 65-79 år

Tabell 3 – Anmälningar och utredningar för barn 0-12 år

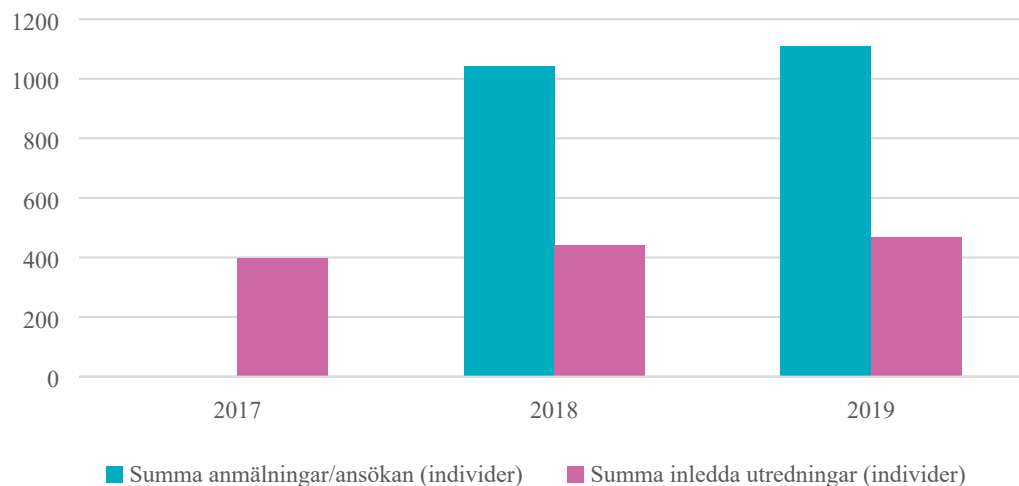
Barn 0-12 år

Av det totala antalet barn mellan 0-12 år anmäldes/ansökte 8,1 procent till socialtjänsten under 2019. Motsvarande siffra var 7,8 procent för 2018. Av det totala antalet anmälda individer ledde 50,2 procent till en utredning under 2019. Motsvarande siffra var 53,6 procent för 2018.

Tabell 4 – Anmälningar och utredningar för ungdomar 13-20 år

Ungdom 13-20 år

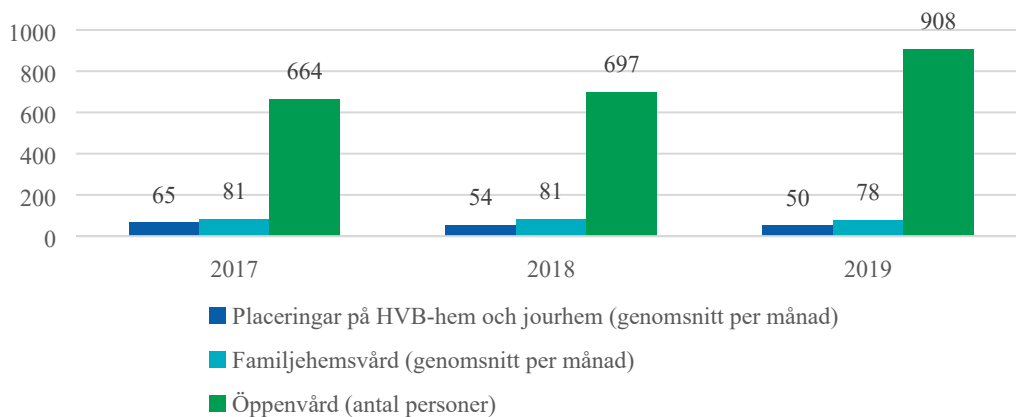

Av det totala antalet ungdomar mellan 13-20 år anmäldes/ansökte 9,4 procent till socialtjänsten under 2019. Motsvarande siffra var 9,0 procent för 2018. Av det totala antalet anmälda individer ledde 42,2 procent till en utredning under 2019. Motsvarande siffra var 42,4 procent för 2018.

Volymer insatser för barn och unga 0-20 år

Tabell 5 – IFO-insatser för barn och unga 0-20 år

IFO-insatser barn och unga 0-20 år

Antalet placeringar på HVB-hem och jourhem har minskat mellan 2017 och 2019 samtidigt som kostnaderna ökat för barn och unga med komplexa behov. Dessa insatser är ofta mycket kostsamma. Familjehemsvård utförs både i egen regi och av externa utförare. Externa familjehem är mer kostsamma än de i egen regi.

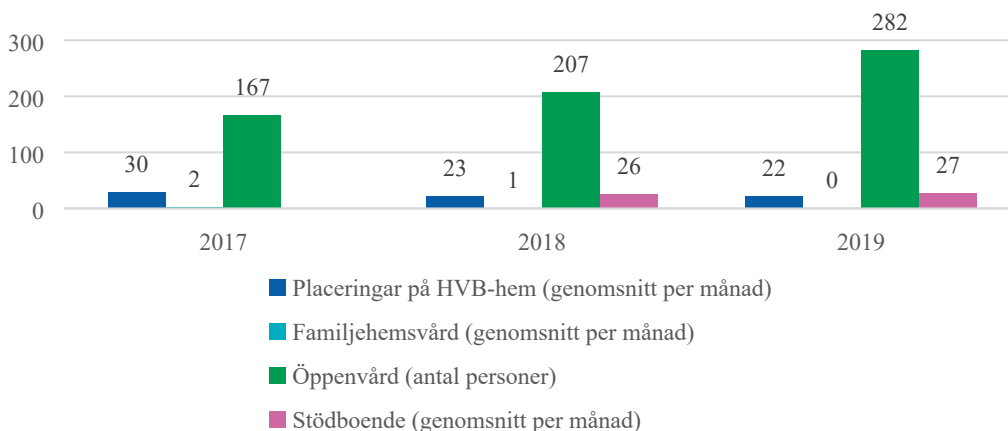
Öppenvårdsinsatserna ökar och utgör 88 procent av insatserna till barn och unga mellan 0-20 år. Det är en medveten strategi att erbjuda öppenvårdsinsatser i första hand istället för institutionsvård då öppenvård ger bättre effekt än placering på institution, när det inte är absolut nödvändigt med en sådan insats.

Insatser till barn och unga förväntas öka i takt med befolkningsökningen.

Volymer insatser vuxna med beroendeproblematik

Tabell 6 – Insatser vuxna med beroendeproblematik

Insatser beroende vuxna

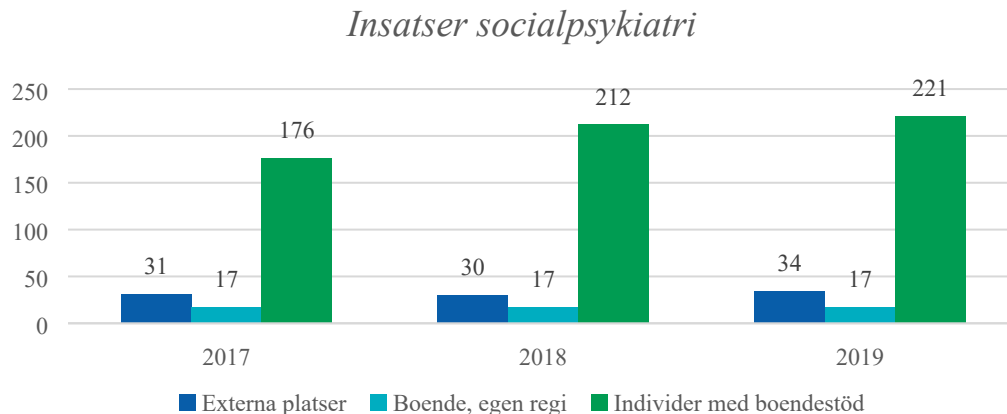
Placeringar på hem för vård och boende, HVB, för vuxna med beroendeproblematik har minskat från 2017 till 2019. Stödboende är en viktig insats till målgruppen och

är billigare än HVB-hem. Öppenvårdsinsatserna har ökat med 40 procent mellan 2017 och 2019.

Insatser till vuxna med beroende förväntas öka i takt med befolkningsökningen.

Volymer insatser socialpsykiatri

Tabell 7 – Insatser socialpsykiatri

Förvaltningens bedömning är att personer med neuropsykiatrisk problematik och psykisk ohälsa ökar.

I tabellen ovan framgår att boendestöd har ökat likväl som köp av externa boendeplatser. Antalet personer med boendestöd har ökat mellan 2017 och 2019 med 20 procent.

Insatser till vuxna med psykisk ohälsa förväntas öka i takt med befolkningsökningen.

Effektivisering och styrning

Socialtjänstens målsättning är att ge rätt insats i rätt tid till rätt kostnad. Det förutsätter att individen är motiverad och att insatsen ger förväntad effekt inom beslutad tid.

För att uppnå en budget i balans och en hållbar ekonomi behöver metoder i handläggning och systematisk uppföljning utvecklas vidare.

Insatser som inte ger förväntad effekt kommer avslutas och andra insatser erbjudas. Genomströmningen av ärenden behöver öka och tiderna för olika insatser behöver kortas ned för att uppnå detta.

Några av de kommuner Huddinge jämför sig med redovisar samma eller högre resultat av insatserna till en lägre kostnad. I det fortsatta effektiviseringsarbetet blir därför jämförelser med dessa kommuner en viktig del för att identifiera förbättringsområden.

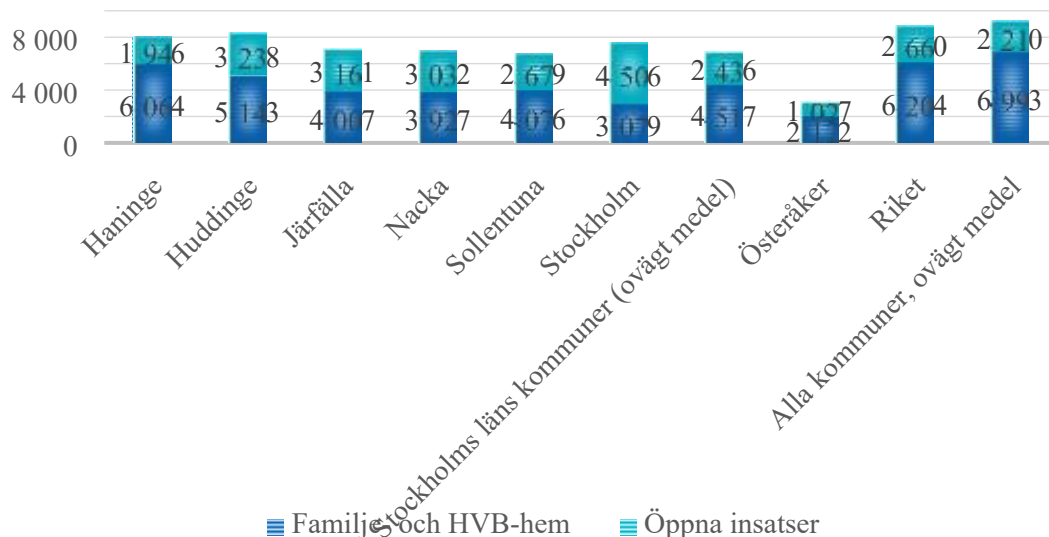
Jämförelser med andra kommuner

Förvaltningen jämför sig med de kommuner som Huddinge kommun beslutat att jämföra sig med oavsett verksamhetsområde. Dessa är Haninge, Järfälla, Nacka, Sollentuna, Stockholm och Österåker.

För vidare analyser och utveckling av effektiviseringsarbetet är det av vikt att hänsyn även tas till de kommuner som strukturellt liknar och är nationellt jämförbara med Huddinge inom olika verksamhetsområden. Dessa återfinns i Kolada och resultaten följs av Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, som är ett samarbete mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

Tabell 8 – Kostnader barn och unga 0-20 år

Kostnad barn och unga, kronor per invånare 0 – 20 år, 2018

I Huddinge var kostnaden för olika former av institutionsplaceringar per invånare 0-20 år 5 143 kronor under 2018 och kostnaden för öppenvård var 3 238 kronor. 61 procent av resurserna har gått till institutionsvård och 39 procent till öppenvård.

För att få en uppfattning om verkställda insatser haft önskad effekt följs andel barn och ungdomar som inte blivit återaktualiserade efter ett år. I Huddinge är andelen som inte återaktualiserats 80 procent för 2018. Järfälla, Nacka och Stockholm redovisar lika hög eller högre andel som inte blivit återaktualiserade efter ett år¹.

För dessa tre jämförelsekommuner ser även insatsmixen mellan institutionsvård och öppenvård annorlunda ut jämfört med Huddinge. Järfälla, Nacka och Stockholm har en större andel öppenvård² och lägre kostnader för

¹ Järfälla 80 procent för 0-12 år, 85 procent för 13-20 år.

Nacka 81 procent för 0-12 år, 87 procent för 13-20 år.

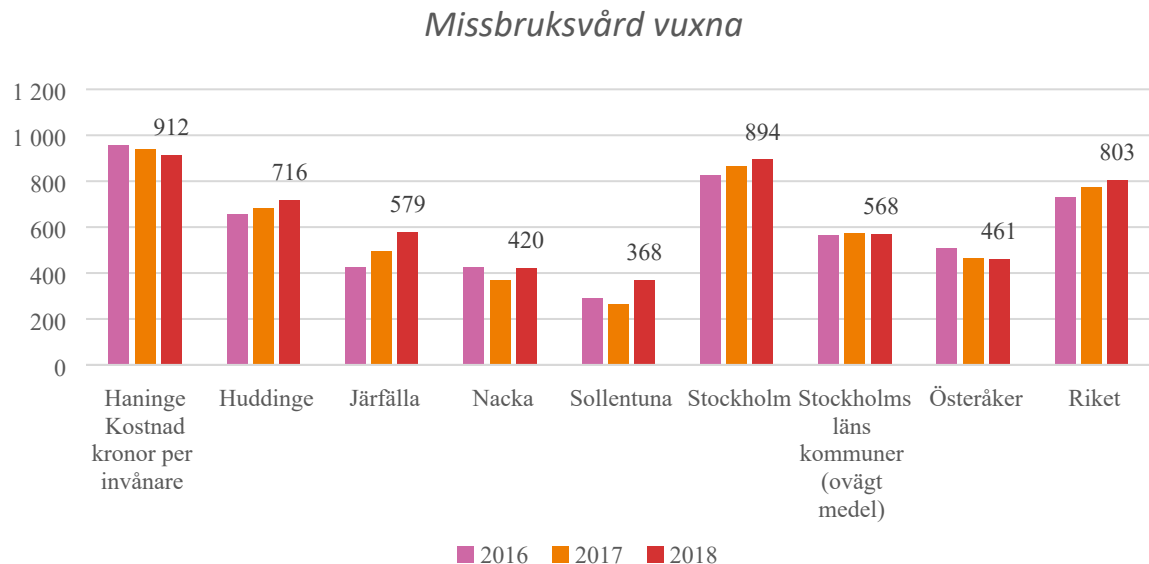
Stockholm 86 procent för 0-12 år, uppgift saknas för 13-20 år

² Järfälla och Nacka: 56 procent institutionsvård och 44 procent öppenvård. Stockholm 41 procent institutionsvård och 59 procent öppenvård.

institutionsplaceringar. Utifrån detta kommer förvaltningen att se över insatsmixen och utveckla sina arbetssätt för att uppnå bättre resultat.

Tabell 9 – Kostnader missbruksvård vuxna

I Huddinge var kostnaden för missbruksvård 716 kr per invånare.

För att få en uppfattning om verkställda insatser haft önskad effekt följs andel vuxna med missbruksproblematik som inte blivit återaktualiserade efter ett år. I Huddinge är andelen 81 procent. Nacka och Sollentuna redovisar högre andel som inte blivit återaktualiserade efter ett år³ samtidigt som kostnaden för vården är lägre. Utifrån detta kommer förvaltningen att se över och utveckla sina arbetssätt för att uppnå bättre resultat.

Förändringar och utmaningar

Lagförändringar

På uppdrag av regeringen påbörjades under 2017 en översyn av socialtjänstlagen (SoL)⁴. Utredningstiden för utredningen av *framtidens socialtjänstlag* har förlängts till 1 juni 2020 där uppdraget bland annat utökats till att se över ett förtydligt barnrättsperspektiv. Utredningen tittar också på möjligheterna att göra socialtjänstens insatser mer tillgängliga och att fler insatser ska kunna fås utan utredning och biståndsbedömning.

Utvecklingen av lagändringar inom SoL kan komma att påverka såväl kostnader som organisation inom förvaltningens verksamheter. I dagsläget finns inga kända

³ Nacka 93 procent, Sollentuna 96 procent ej återaktualiseringar.

⁴ Socialtjänstlagen (2001:453). Översyn av lagen enligt dir. 2017:39

lagändringar för 2020 som bedöms kunna påverka kostnadsutvecklingen inom socialtjänsten.

Socialpsykiatri

Enligt ett förslag som ska behandlas av vård- och omsorgsnämnden i april månad 2020 ska socialpsykiatriverksamheten samlas under socialnämnden från och med 1 januari 2021. Förändringen innebär att biståndsbedömningen flyttas från vård- och omsorgsnämnden till socialnämnden. En justering av budget kommer ske inför 2021.

Kriminalitet

Förvaltningen har i samverkan med gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen arbetat med avhoppare från kriminalitet, kriminella grupperingar och organiserad brottslighet, så kallad avhopparverksamhet som uppstått.

Ersättning för kostnader för arbetet har ansökts om från polisens nationella operativa avdelning (NOA), men avslagits varför kommunen stått för kostnaden. Utifrån samhällsutvecklingen är detta en grupp som kan tänkas öka där varje enskilt ärende genererar höga kostnader. För detta finns inga särskilda medel avsatta.

Statsbidragsfinansiering

Statsbidragen är tänkta att främja utveckling inom socialtjänstens olika områden. Bidragen delas oftast ut för ett år i taget och ska återredovisas. Bidragen finansierar främst personalkostnader, men även till att utveckla verksamheten som till exempel den satsning som görs i samarbete med grundskolorna i Vårby.

En del av nämndens förebyggande arbete finansieras med statsbidrag. Nämnden är beroende av fortsatta statsbidrag för att kunna upprätthålla verksamheten.

Behov av digitalisering

Huddinge har som mål att vara en digital kommun. Utifrån medborgarnas förändrade beteenden och förväntningar på digitala lösningar innebär detta att satsningar behöver göras. Medborgarna förväntar sig att kunna vara delaktiga, utföra sina ärenden och ta del av information digitalt när det passar dem. Detta sammanfaller med att vi står inför utmaningar inom välfärden med ökade kostnader och behov av effektivisering. All digital utveckling kommer inte per automatik att generera en kostnadseffektivisering men kan leda till ökad medborgarnytta.

Kommunen sitter med ett stort antal verksamhetssystem och det saknas många gånger integrationer mellan system som skulle kunna effektivisera arbetssätten. Det finns ett stort behov av att arbeta med att förenkla och effektivisera interna processer med hjälp av tekniska lösningar och integrationer.

För att kunna driva på den digitala utvecklingen behövs resurser. Det behöver också utvecklas arbetsformer för att fånga upp verksamhetens behov, prioritera, utveckla lösningar i tvärprofessionella team samt fokusera på implementering av dessa för att nå full effekt.

Vissa resurser behöver förvaltningen ansvara för medan andra resurser behövs på kommunövergripande nivå för att kunna genomföra önskvärd utveckling.

Investeringar

Tabell 10 - Investeringar

Investeringar, mnkr	2021	2022	2023	2024	2025
Övriga investeringar	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Inom nämnden finns det behov av att göra investeringar för att förbättra arbetsmiljön i vissa lokaler. Det kommer även finnas behov av förnyelse av inventarier.